

## Charakteristika Jihočeského kraje

Kraj představuje geograficky poměrně uzavřený celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina. Na jihozápadě je obklopena Šumavou, na severozápadě výběžky Brd, na severu Středočeskou žulovou vrchovinou, na východě Českomoravskou vrchovinou a na jihovýchodě Novohradskými horami. V jihočeské kotlině se rozkládají dvě pánve – Českobudějovická a Třeboňská.

Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Spolkovou republikou Německo (v celkové délce 323 km), v rámci Česka sousedí s kraji Plzeňským, Středočeským, Jihomoravským a Krajem Vysočina.

Rozlohou 10 058 km<sup>2</sup> představuje kraj necelých 13 % z celé republiky a je po Středočeském kraji druhý největší. V kraji zaujímají necelých 38 % lesy a téměř 5 % pokrývají vodní plochy. Převážná část jeho území leží v nadmořské výšce 400–600 m, s čímž souvisejí poněkud drsnější klimatické podmínky. Nejvyšším bodem na území Jihočeského kraje je šumavský vrchol Plechý (1 378 m) v okrese Prachatice, naopak nejnižším místem (330 m) hladina Orlické přehrady v okrese Písek.

Území kraje náleží do povodí horní a střední Vltavy s největšími přítoky Malší, Lužnicí a Otavou. V minulosti bylo na jihu Čech vybudováno přes 7 000 rybníků, jejichž celková výměra představuje více než 30 tis. hektarů. Kromě toho byla na území kraje vybudována velká vodní díla: vodní nádrž Lipno (4 870 ha), která je největší vodní plochou v Česku, vodní nádrž Orlick s rozsáhlými rekreačními oblastmi a vodní nádrž Římov zásobující pitnou vodou značnou část kraje. V souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny Temelín byla vybudována vodní nádrž Hněvkovice.

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění. Ke konci roku 2024 žilo v kraji 653,2 tis. obyvatel, což bylo téměř 65 obyvatel na 1 km<sup>2</sup>. Ze sedmi jihočeských okresů měl největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice, kde žila téměř třetina obyvatel kraje. Naopak nejnižší hustotu obyvatel dlouhodobě vykazuje okres Prachatice, kde v roce 2024 žilo přibližně 37 obyvatel na 1 km<sup>2</sup> a jeho podíl na obyvatelstvu kraje nedosáhl ani 8 %.